

Innhold

8. Avsluttende bestemmelser	1
8.1 Kontroll	1
8.2 Pålegg	3
8.3 Dispensasjon	3
8.4 Vedtak om tvangsmulkt	4
8.5 Vedtak om overtredelsesgebyr	5
8.6 Straff	7
8.7 Gebyr til beredskapsmyndigheten	7
8.8 Ikrafttreden	8
8.9 Forholdet til eldre vedtak om klassifisering og overgangsregler	8

8. Avsluttende bestemmelser

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er at NVE ved kontroll og bruk av reaksjoner kan bidra til at kravene gitt i eller i medhold av kraftberedskapsforskriften blir overholdt. Les mer om NVEs tilsynsvirksomhet på <http://www.nve.no/tilsyn>.

Med *kontroll* menes kontrollerende aktiviteter med sikte på å undersøke etterlevelsen av gitte krav. Kontroll kan resultere i avvik eller anmerkning. *Reaksjoner* er handlinger og virkemidler som kan benyttes når avvik er avdekket. Hensikten med bruk av reaksjonsmidler er å sørge for effektiv etterlevelse av regelverket. Virkemidler i kraftberedskapsforskriften er bruk av tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og straff.

8.1 Kontroll

§

§ 8-1. Kontroll

Beredskapsmyndigheten fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften overholdes.

Virksomheter skal medvirke til gjennomføring av kontroll. Dette omfatter blant annet å fremskaffe dokumentasjon og opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre kontroll, og gi beredskapsmyndigheten adgang etter energiloven § 9-5 annet ledd.

Hva føres det kontroll med?

NVEs kontrollvirksomhet må ses i sammenheng med virksomhetenes plikt til internkontroll etter kbf § 2-10. Etter § 8-1 første ledd kan NVE føre kontroll med at

- bestemmelsene i kraftberedskapsforskriften overholdes
- vedtak truffet i medhold av kraftberedskapsforskriften overholdes

Hvem føres det kontroll med?

NVE kan kontrollere alle virksomheter forskriften gjelder for etter § 1-3. Dette omfatter

- KBO-enheter
- andre virksomheter med vedtak etter § 1-3 annet og tredje ledd

Hvordan fører NVE kontroll?

NVE (beredskapsmyndigheten) benytter følgende kontrollmetoder:

Revisjon	Revisjon er en uavhengig, systematisk og dokumentert gjennomgang hos virksomheten av anlegg, bygninger, systemer eller dokumenter
Inspeksjon	Inspeksjon er en uavhengig og dokumentert <i>fysisk kontroll</i> av anlegg og bygninger
Dokumentkontroll	Dokumentkontroll er å <i>innhente og gjennomgå dokumenter</i> (bilder og skriftlig materiale uansett lagringsmedium). Innhenting omfatter både innsendt informasjon og innhentet informasjon fra åpne kilder
Spørreundersøkelse	Spørreundersøkelse er en <i>skriftlig innhenting av informasjon</i> hos flere virksomheter samtidig gjennom et sett av likelydende spørsmål
Innrapportering	Kontroll av informasjon som fremkommer gjennom innrapporteringsordninger etter regelverk eller vedtak

NVE kan føre kontroll med virksomhetene i planleggings-, utbyggings-, drifts- og avviklingsfasen.

Kontrollen kan gjelde hele eller deler av virksomheten, og rette seg mot systemer, anlegg, virksomhetens interne prosedyrer, eller konkrete problemstillinger.

Kontroll kan være varslet eller uanmeldt. Kontroll kan utføres både på NVEs eget initiativ og på oppfordring fra andre.

Virksomhetenes medvirkningsplikt

Virksomhetene har plikt til å medvirke til at NVE kan gjennomføre tilsyn. Den særlige opplysningsplikten etter § 8-1 annet ledd suppleres av den generelle opplysningsplikten etter energiloven § 10-1 tredje ledd.

Medvirkningsplikten omfatter blant annet å fremskaffe dokumentasjon og opplysninger som er

nødvendige for å gjennomføre kontroll, og mot gyldig legitimasjon gi NVE adgang til grunn, bygg, anlegg og lignende, jf. energiloven § 9-5 annet ledd. NVEs interne adgangskort med bilde er gyldig legitimasjon. Det samme er HMS-kortet utstedt av Arbeidstilsynet. Kortene legitimerer at vedkommende har rett til adgang, men er ikke det samme som gyldig identifikasjon. For identifikasjon viser vi til blant annet til pass, nasjonalt ID-kort og førerkort.

8.2 Pålegg

§

§ 8-2. Pålegg

Beredskapsmyndigheten kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift.

Hva kan NVE gi pålegg om?

For at NVE skal kunne gi et pålegg, må det være nødvendig for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av kraftberedskapsforskriften.

Pålegg kan for eksempel være pålegg om retting. Et vedtak med pålegg om retting omfatter alt virksomheten blir pålagt å gjennomføre for at virksomhetens systemer eller anlegg skal bli i tråd med regelverket.

NVE kan gi pålegg om retting i tilfeller hvor det er mulig å gjøre tiltak som sørger for lovlig tilstand. Retting er for eksempel aktuelt der et klassifisert anlegg ikke oppfyller kravene til fysisk sikring, eller der beredskapsplanen ikke oppfyller kravene i forskriften.

NVE setter en frist for retting. Fristen settes slik at virksomheten har en reell mulighet til å rette på forholdet innen fristen. NVE vil ta hensyn til årstiden og til praktiske forhold, som for eksempel leveringstid på anleggsdeler.

8.3 Dispensasjon

§

§ 8-3. Dispensasjon

Beredskapsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift.

Denne bestemmelsen gir NVE hjemmel til å gi dispensasjon fra bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften. En slik dispensasjon gis ved enkeltvedtak.

Når kan dispensasjon gis?

For å gi dispensasjon fra bestemmelser i kraftberedskapsforskriften eller fra enkeltvedtak gitt i medhold av denne, må det foreligge et *særlig tilfelle*.

At bestemmelsen stiller krav om at det foreligger et *særlig tilfelle*, innebærer at det skal mye til før NVE kan gi dispensasjon. Hva som er *særlig tilfelle*, må vurderes konkret i hver enkelt sak. Med et særlig tilfelle menes forhold som er vesentlig avvikende fra det som er vanlig i norsk kraftforsyning. Økonomiske og miljømessige forhold vil i svært liten grad gi grunnlag for dispensasjon. Bestemmelsen blir praktisert strengt.

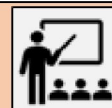
NVE kan sette vilkår for en dispensasjon.

Eksempel: Ønske om felles IKT-sikkerhetskoordinator

NVE mottok søknad om dispensasjon fra § 2-2 som pålegger KBO-enhetene å utpeke funksjonene beredskapsleder, beredskapskoordinator og IKT-sikkerhetskoordinator. Søknaden var begrunnet i et ønske om at flere KBO-enheten kunne dele en ekstern ressurs som dekket funksjonen IKT-sikkerhetskoordinator. Denne funksjonen inngår i kjernevirksomheten (beredskap) og er derfor ikke noe KBO-enhetene kan tjenestestutsette. NVE har godtatt at funksjonene etter § 2-2 kan deles i et konsern uten at det er nødvendig å søke om dispensasjon.

NVEs avsto søknaden. Begrunnelsen for avslaget var at det ikke forelå et særlig tilfelle som ga grunnlag for dispensasjon.

Eksempel: Utøvelse av driftskontrollfunksjoner under en pandemi

Dersom driftskontrollfunksjoner i klasse 3 må løses hjemmefra på grunn av sykdom eller strenge karantenebestemmelser under en pandemi, kan dette anses som et særlig tilfelle som kan gi grunnlag for dispensasjon. Søknad må sendes til NVE.

8.4 Vedtak om tvangsmulkt

§

§ 8-4. Tvangsmulkt

Ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, kan beredskapsmyndigheten ilegge tvangsmulkt i medhold av energiloven § 10-3.

Ordforklaring

Tvangsmulkt	<p>Dersom en ulovlig situasjon ikke opphører innen en fastsatt frist, kan NVE treffe vedtak om at det vil påløpe et offentlig pengekrav mot overtreder. Denne type pengekrav kalles tvangsmulkt. Tvangsmulkten virker fremover i tid, og har som formål å tjene som et oppfyllelsespress for å gjenopprette lovlig tilstand eller etterlevelse av pålegg.</p> <p>Tvangsmulkt kan fastsettes enten som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp.</p>
-------------	---

Forskriften gir NVE hjemmel til å bruke tvangsmulkt som reaksjon. Henvisningen til *energiloven* § 10-3 betyr at bruken av tvangsmulkt må skje innenfor rammene av denne bestemmelsen.

Etter energiloven § 10-3 kan det fastsettes en tvangsmulkt som enten løper inntil forholdet er bragt i orden, for eksempel dagmulkt, eller som et engangsbeløp pr. inntrådt overtredelse. Det kan fastsettes en bestemt frist for gjennomføringen av pålegg og en daglig løpende tvangsmulkt til statskassen dersom fristen oversittes. Blir pålegget ikke oppfylt innen den fastsatte fristen, kan departementet gjennomføre pålegget på vedkommende bekostning. Tvangsmulkt og utgifter til gjennomføring av pålegg, er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når bruker NVE tvangsmulkt?

NVE bruker tvangsmulkt når plikter som er gitt i eller i medhold av denne forskriften, ikke blir oppfylt, og pålegg om retting av disse ikke er gjennomført innen den fastsatte fristen. Dette kan for eksempel være dersom avvik etter tilsyn ikke blir lukket innen rettefristen. Bruk av tvangsmulkt varsles av NVE.

8.5 Vedtak om overtredelsesgebyr

<p>§ 8-5. Overtredelsesgebyr</p> <p><i>Ved overtredelse av bestemmelsene i kapittel 2 til 7, inkludert vedleggene til kapittel 5, og vedtak truffet i medhold av § 8-3 kan det ilegges overtredelsesgebyr i medhold av energiloven § 10-7.</i></p>	§
---	----------

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å bruke overtredelsesgebyr som reaksjon. Henvisningen til energiloven § 10-7 betyr at bruken av tvangsmulkt må skje på de vilkår som følger av denne bestemmelsen.

Ordforklaring

Overtredelsesgebyr	<p>Et overtredelsesgebyr innebærer at NVE pålegger en virksomhet å betale et pengebeløp til det offentlige som følge av at virksomheten har brutt et forbud eller påbud som er fastsatt i lov, forskrift eller enkeltvedtak.</p> <p>Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon som skiller seg fra straff ved at det er forvaltningen (NVE) og ikke domstolene/politiet som ilegger reaksjonen.</p>
---------------------------	--

Når bruker NVE overtredelsesgebyr?

Overtredelsesgebyr er en sanksjon som kan benyttes mot brudd på de bestemmelsene i kraftberedskapsforskriften som er særskilt nevnt i § 8-5. I tillegg er det adgang til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på *energiloven* kapittel 9.

For å treffe vedtak om å ilegge overtredelsesgebyr, må følgende være oppfylt

- handlingen eller unnlatsen må rent objektivt rammes av krav som angitt i § 8-5
- det må foreligge subjektiv skyld, enten i form av forsett eller uaktsomhet
- NVE mener overtredelsesgebyr bør ilegges basert på en skjønnsmessig vurdering

På energilovens område vil de fleste overtredelser begås av virksomheter. For at en virksomhet skal kunne ilegges overtredelsesgebyr, må det også foreligge skyld, enten i form av forsett eller uaktsomhet, hos enkeltperson(er) som handler på vegne av virksomheten. Virksomheten er ansvarlig for feil der det er ukjent hvem som er ansvarlig for feilen. Virksomheten er også ansvarlig for feil som oppstår på grunn av flere enkelthendelser som hver for seg ikke medfører havari eller avbrudd.

For uhell og særlige omstendigheter som ikke er under menneskelig kontroll, som for eksempel naturkatastrofer, kan ikke virksomheten ilegges overtredelsesgebyr.

Ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og ved utmåling av sanksjonen, skal det etter energiloven § 10-7 særlig legges vekt på

- a) overtredelsens grovhet
- b) om overtreder ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne forebygget overtredelsen
- c) om overtredelsen er begått for å fremme overtreders interesser
- d) om overtreder har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen
- e) om det foreligger gjentakelse
- f) overtreders økonomiske evne

8.6 Straff

§

§ 8-6. Straff

Overtrødelse av bestemmelsene i kapittel 2-8, inkludert vedleggene til kapittel 5, kan straffes med bøter eller fengsel i medhold av energiloven § 10-5.

Ordforklaring

Straff	Med straff menes bøter eller fengsel. Energiloven § 10-5 har ulike strafferamme for forsettlig og uaktsomme overtrødelse: <ul style="list-style-type: none">• Forsettlig overtrødelse kan straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år eller begge deler• Uaktsomme overtrødelse kan straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder eller begge deler
---------------	---

Kraftberedskapsforskriften § 8-6 bør ses i sammenheng med § 8-5 om overtrødelsesgebyr, som gir forvaltningen flere alternative sanksjonsmuligheter. Straff kan kun benyttes mot brudd på de bestemmelsene i kraftberedskapsforskriften som er angitt i § 8-6. Videre kan brudd på energiloven straffes.

Hvem kan illegge straff?

Verken kraftberedskapsforskriften eller energiloven gir NVE hjemmel til å straffe med fengsel eller bøter. Dersom NVE vurderer at noen som har gjort noe straffbart etter kraftberedskapsforskriften eller kapittel 9 i energiloven bør illegges straff, må saken anmeldes til politiet. Domstolene illegger eventuelt straff.

8.7 Gebyr til beredskapsmyndigheten

§

§ 8-7. Gebyr til beredskapsmyndigheten

Til dekning av beredskapsmyndighetens utgifter til arbeidet med kraftforsyningsberedskap innkreves et årlig gebyr.

Gebyret fastsettes for den enkelte KBO-enhet på grunnlag av installert ytelse i klassifiserte anlegg og nettstasjoner pr. 1. januar det år gebyret beregnes for. Satsene skal reguleres slik at de samlede gebyrer tilsvarer de faktiske utgifter beredskapsmyndigheten har med beredskapsarbeidet.

NVE krever inn gebyr med hjemmel i *energiloven* § 9-6 for å finansiere utgifter til beredskapsarbeidet i kraftforsyningen. Utgiftene utlignes på eiere og brukere av de anlegg kapittel 9 i loven omfatter. Det forekommer at eier og bruker ikke er samme virksomhet. NVE sender regning for beredskapsgebyr til den KBO-enheten som er *bruker* av det klassifiserte anlegget. Les mer her:

<https://www.nve.no/damsikkerhet-og-kraftforsyningsberedskap/kraftforsyningsberedskap/>

8.8 Ikrafttreden

§

§ 8-8 Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2013. Fra samme tid oppheves forskrift 16. desember 2002 nr. 1606 om beredskap i kraftforsyningen.

8.9 Forholdet til eldre vedtak om klassifisering og overgangsregler

§

§ 8-9. Forholdet til eldre vedtak om klassifisering og overgangsregler

Kraftstasjoner klassifisert i klasse 1 med installert ytelse under 50 MVA, er ikke lenger klassifisert. Fjernvarmesentraler klassifisert i klasse 1 ved enkeltvedtak og som har lavere installert ytelse enn 50 MW, er ikke lenger klassifisert.

Øvrige vedtak om sikring eller andre vedtak i medhold av forskrift 16. desember 2002 nr. 1606 om beredskap i kraftforsyningen truffet etter 1. januar 2003 og før 1. januar 2013 står fortsatt ved lag inntil de blir endret eller opphevet i medhold av denne forskrift.

Anlegg som er idriftssatt før 1. januar 2013, og som ikke er omfattet av vedtak omtalt i annet ledd, klassifiseres etter denne forskrift, men slik at sikringstiltak etter kapittel 5 kan tilpasses bygningsteknisk utforming og tidligere pålegg om fysisk sikring. Ved vesentlig ombygging eller utvidelse vil kravene etter kapittel 5 gjelde fullt ut for den del av anlegget som endres.

Vedtak om beredskapsmessige forhold til kraftforsyningen om annet enn klassifisering og sikringstiltak truffet før 1. januar 2003, og som ikke er erstattet av senere vedtak eller forskrifter står ved lag så langt de passer inntil de blir endret eller opphevet i medhold av denne forskrift.

Alle anlegg som er satt i drift etter 1. januar 2013 skal klassifiseres og sikres etter denne forskrift. Dette gjelder selv om de har fått konsesjon før 2013. For disse anleggene gjelder en overgangsperiode på 2 år. Beredskapsmyndigheten kan gi én dispensasjon fra dette. Slik dispensasjon kan kun gis én gang for hvert anlegg for en periode på inntil 2 år.

Bestemmelsen beskriver forholdet mellom dagens forskrift og tidligere regelverk og vedtak. Etter *energiloven* kapittel 9 kan NVE stille krav om å gjennomføre nye eller endrede tiltak ved både nye og eksisterende kraftforsyningsanlegg, uavhengig av tidligere pålegg.

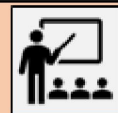
Første ledd forskriftsfester at kraftstasjoner med mindre installert ytelse enn 50 MVA som tidligere var klassifisert i klasse 1, ikke lenger er det. Det samme gjelder for tidligere klassifiserte fjernvarmeanlegg under 50 MW. Den tidligere klassifiseringsgrensen var 25 MVA for kraftstasjoner. Mange fjernvarmeanlegg på minst 10 MJ/s var klassifisert ved enkeltvedtak før 2013.

Nærmere om forholdet til beredskapsforskriften fra 2002

Annet ledd angir at vedtak om sikring truffet etter beredskapsforskriften fra 2002 (BfK) fremdeles gjelder. Annet ledd omfatter *ikke* vedtak om klassifisering og sikring som er truffet før BfK trådte i kraft 1. januar 2003.

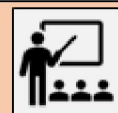
Også andre vedtak truffet etter BfK gjelder frem til de blir opphevet av NVE.

Formuleringen ”inntil de blir endret eller opphevet” er en henvisning til § 5-7 og adgangen til å fatte enkeltvedtak om klassifisering og sikringstiltak.

Eksempel: anlegg bygget og klassifisert før 2003

Tangefjord kraftverk med 55 MVA installert ytelse ble satt i drift i 1976. Anleggets betydning for kraftforsyningen ble vurdert til å være høy, spesielt for lokal forsyning på grunn av dårlig nettkapasitet i området. Anlegget ble klassifisert i høyeste klasse som den gang var klasse 1; nå klasse 3. Etter som tiden har gått, har det kommet til flere kraftstasjoner i området og nettet er forsterket. Tangefjord kraftverk har ikke lenger samme betydning. Enkeltvedtaket om klasse var fra 1972. Det gamle vedtaket er ikke lenger gyldig av to grunner. Vedtaket var ikke gitt med hjemmel i BfK i perioden 1. januar 2003 til 1. januar 2013 og anlegget ble satt i drift før 1. januar 2013. Det blir derfor klassifisert etter kbf (denne forskriften) uten at NVE skriver et nytt enkeltvedtak. Kraftverket kommer i klasse 1 fordi det er på minst 50 MVA og under 100 MVA.

Eksempel: anlegg bygget og klassifisert mellom 2003 og 2013

Sjukehuset varmesentral har to oljekjeler og en elektrokjel på til sammen med 75 MW. Varmesentralen ble satt i drift i 2008. Sentralen ble vurdert å være svært viktig for sjukehuset. Varmesentralen ble klassifisert i høyeste klasse for fjernvarmeanlegg; det vil si klasse 2. Enkeltvedtaket om klasse var fra 2009. Vedtaket er gyldig fordi det er gitt med hjemmel i BfK i perioden 1. januar 2003 til 1. januar 2013. Hadde det blitt klassifisert etter kbf (denne forskriften) ville det kommet i klasse 1 fordi det er på minst 50 MW og under 150 MW.

Eksempel: anlegg bygget og klassifisert mellom 2003 og 2013

Østre transformatorstasjon har to transformatorer på 20 MVA, til sammen 40 MVA. Transformatorstasjonen ble satt i drift i 2012 og NVE klassifiserte den med et enkeltvedtak til å være i klasse 2 i 2010. Vedtaket er gyldig fordi det er gitt med hjemmel i BfK i perioden 1. januar 2003 til 1. januar 2013. Hadde det blitt klassifisert etter kbf (denne forskriften) ville det kommet i klasse 1 fordi det er på minst 10 MVA og under 50 MVA.

Anlegg uten enkeltvedtak etter beredskapsforskriften fra 2002

Tredje ledd omhandler eldre anlegg som ikke er omfattet av enkeltvedtak etter beredskapsforskriften av 2002 i perioden 01.01.2003 til 01.01.2013.

Reglene om sikring og klassifisering etter kbf med presiseringene nedenfor, gjelder uavhengig av om det er truffet vedtak om sikring og klassifisering i medhold av beredskapsforskriften av 2002 eller ikke. Mange eksisterende anlegg vil være av eldre dato, noe anleggene kan bære preg av. NVE forventer at mange eldre anlegg vil utvides eller ombygges i årene framover. På grunn av anleggets utforming vil det i mange tilfeller ikke være hensiktsmessig å gjennomføre sikringstiltak som helt ut fyller krav etter denne forskriften for eksisterende anlegg.

Overgangsbestemmelsen innebærer at det kan tas hensyn til anleggenes alder og i hvilken grad de oppfyller tidligere pålagte sikringstiltak ved vurderingen av om et anlegg oppfyller krav til sikring. Utgangspunktet er likevel at tidligere pålagte sikringstiltak er gjennomført. Dette gjelder selv om disse ikke er hensiktsmessige etter dagens forhold, eller at de ikke fullt ut oppfyller dagens forskrift.

Normalt krever ikke NVE at det skal utføres sikringstiltak som innebærer vesentlige endringer i planløsninger, bygningsmasse eller hvordan de elektriske høyspenningsanleggene er arrangert, og som medfører store ombygginger av eksisterende anlegg. Dette gjelder likevel ikke særlig viktige anlegg eller særlig dårlig sikrede anlegg.

Tredje ledd gir ikke grunnlag for dispensasjon fra tidligere pålagte tiltak som ikke er gjennomført.

Eksempel: Transformatorstasjon med enkel kabelføring

Ved tilsyn i en transformatorstasjon i klasse 3 ble det oppdaget at kabler for styring og samband, nød- og stasjonsstrøm og høyspent alle lå i samme kabelføring. Stasjonen var bygget på 70-tallet etter datidens krav til sikring. En omlegging og fysisk separering ville kreve større bygningsmessige endringer. NVE besluttet derfor at kravet om dubberte og fysisk uavhengige kabelføringer skulle utstå til stasjonen eventuelt skulle bygges om.

Eldre vedtak om tilskudd til reservemateriell

Fjerde ledd viser også til vedtak som tidligere er truffet om tilskudd til og forvaltning av reservemateriell, og innebærer at vilkårene om forvaltning av reservemateriellet fremdeles gjelder. Dette er nærmere behandlet i kapittel fire. Bestemmelsen gjelder også eventuelle andre vedtak.